

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Страхове право»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D 8 ПРАВО
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Страхове право**» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету, спеціальності 081 «Право», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Розробник О.Г. Тимощук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 16с.

Розробник:

О.Г.Тимощук, канд. юрид. наук, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін olesia.melnyk.btsau@gmail.com
Біла Церква: БНАУ, 2025 . – 18 с.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін (протокол №1 від 02.08.2025)

Завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін,

професор

Н.І. Бровко

Схвалено методичною комісією соціально-гуманітарного факультету (Протокол № 1 від 28.08.2025)

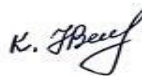
Голова методичної комісії, доцент

І.В. Ковальчук

Гарант ОП «Право»

канд. юрид. наук, доцент

І.В. Ковальчук

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Передумови для вивчення дисципліни	4
3. Очікувані результати	5
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Структура дисципліни	7
6. Зміст навчальної дисципліни	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	9
6.3. Самостійна робота	11
7. Методи навчання	12
8. Форми поточного та підсумкового контролю	13
9. Засоби оцінювання результатів навчання	13
10. Критерії оцінювання	13
11. Перелік наочних та технічних засобів навчання	15
12. Рекомендовані джерела інформації	15

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік та освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на вивчення дисципліни «Страхове право» виділено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 годин (лекцій – 14 годин, практичних – 28 години), самостійна робота студентів – 78 години.

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право	Вибірковий компонент	
Змістових модулів – 2	Спеціальність D 8 Право	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		4-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 120		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 3.		2-й	2-й
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		14 год.	10 год.
		Практичні	
		28 год.	10 год.
		Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)	
		78 год.	100 год.
		Підсумковий контроль: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Страхове право» є формування у здобувачів-юристів знань про місце страхового права в системі права; основні аспекти страхування та принципи, на яких воно базується; можливі страхові ризики; укладання страхових угод; основні види страхування. Також розвитку практичних навичок аналізу та застосування законодавства у сфері страхування в умовах трансформації фінансової системи, євроінтеграційних процесів та підвищених ризиків, пов'язаних із воєнним станом.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Господарське право», «Цивільне право», «Фінансове право».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Право» відповідно до ОПШ	Програмні результати навчання з дисципліни
ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	3.1. Аналізувати інформацію з нормативно-правових актів, судової практики, страхових договорів, експертних висновків та статистичних джерел, що стосуються страхових правовідносин. 3.2. Пояснювати правову суть зібраних матеріалів та їх значення для вирішення страхових спорів або укладення договорів та адаптовувати отримані дані до конкретної правової ситуації у сфері страхування.
ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	13.1. Аналізувати норми матеріального і процесуального страхового права, що регулюють порядок укладення, виконання, зміни та припинення договорів страхування, а також вирішення страхових спорів. 13.2. Адаптувати загальні принципи страхового законодавства до специфіки конкретних випадків страхування. 13.3. Застосовувати відповідні норми матеріального і процесуального права під час аналізу страхових кейсів та підготовки документів у сфері страхування.
ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.	14.1. Аналізувати статистичну інформацію з офіційних джерел (Нацбанк України, Держстат, страхові компанії) щодо динаміки страхового ринку, страхових виплат, скарг і судової практики. 14.2. Пояснювати значення статистичних даних для оцінки ефективності страхового регулювання та правозастосування. 14.3. Адаптувати статистичні показники до конкретного правового аналізу чи підготовки документів у сфері страхування.
ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	15.1. Аналізувати можливості цифрових ресурсів, правових баз даних (наприклад, ЛІГА:ЗАКОН, VERDICTUM, реєстр страхових компаній НБУ) та інших онлайн-інструментів, які використовуються у страховій правовій практиці. 15.2. Пояснювати принципи пошуку, структуру та правову цінність інформації, отриманої з електронних джерел. 15.3. Застосовувати інформаційні технології для підготовки правових документів, юридичних висновків та моніторингу змін у страховому законодавстві.
ПРН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	18.1. Аналізувати основні правові доктрини, цінності та принципи, що лежать в основі національного страхового законодавства. 18.2. Пояснювати їх значення для регулювання страхових правовідносин та захисту прав сторін договору страхування.

	<p>18.3. Вміти адаптувати ці доктрини та принципи до вирішення конкретних правових ситуацій, що виникають у сфері страхування.</p> <p>18.4. Застосовувати національні правові підходи для забезпечення справедливості, правової безпеки та ефективності у професійній страховій діяльності.</p>
<p>ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>	<p>22.1. Аналізувати правову ситуацію клієнта у сфері страхування, включаючи умови договору, підстави для виплати, наявність спору чи відмови у виплаті.</p> <p>22.2. Можливість пояснювати клієнтам можливі способи захисту їхніх прав та інтересів відповідно до страхового законодавства України.</p> <p>22.3. Вміти адаптувати юридичні рекомендації до конкретного виду страхування (майнове, особисте, відповідальність тощо) та особливостей справи.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади страхового права

Тема 1. Страхове право України: поняття, завдання і принципи.

Тема 2. Правова природа та класифікація суб'єктів і об'єктів страхових правовідносин.

Тема 3. Правова характеристика страхового ризику та страхового випадку.

Тема 4. Механізми державного регулювання страхової діяльності в Україні.

Тема 5. Правова природа та особливості укладення договору страхування.

Тема 6. Страхові організації. Порядок створення, реорганізації і ліквідації страховика.

Змістовий модуль 2. Класифікація страхування та характеристика основних видів страхування

Тема 7. Правове регулювання видів страхування: класифікація, перестраховання, співстрахування.

Тема 8. Добровільне та обов'язкове страхування: правові засади і сфери застосування.

Тема 9. Особисте страхування: зміст, види та порядок реалізації.

Тема 10. Майнове страхування: предмет, правове регулювання, особливості договорів.

Тема 11. Страхування відповідальності: правові підстави та умови здійснення.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I.												
Тема 1.1.	10	2	2			6	10					10
Тема 1.2	10	2	2			6	10	2				8
Тема 1.3	8		2			6	8					8
Тема 1.4	8		2			6	8					8
Тема 1.5	12	2	2			8	10		2			8
Тема 1.6	12	2	2			8	12	2	2			8
Всього за модулем 1	60	8	12			40	58	4	4			50
Змістовий модуль II.												
Тема 2.1.	8		2			6	10					10
Тема 2.2	12	2	2			8	12		2			10
Тема 2.3	14	2	4			8	14	2	2			10
Тема 2.4	14	2	4			8	14	2	2			10
Тема 2.5	12		4			8	12	2				10
Всього за модулем 2	60	6	16			38	62	6	6			50
Усього годин	120	14	28			78	120	10	10			100

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть ГОДИН
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади страхового права</i>	
1.1. Страхове право України: поняття, завдання і принципи. Основні принципи страхування, на яких воно базується . Характеристика страхових фондів, які можуть створюватися.	2
1.2. Правова природа та класифікація суб'єктів і об'єктів страхових правовідносин. Основні права та обов'язки страховиків і страхувальників. Характеристика об'єктів страхування. Страховий інтерес: поняття та особливості. Страхові правовідносини: основні функції, специфічні риси та ознаки.	2
1.3. Правова характеристика страхового ризику та страхового випадку. Поняття та економічна суть страхових ризиків. Страховий випадок. Класифікація ризиків у страхуванні. Управління страховими ризиками: методи оцінки страхових ризиків та характеристика основних етапів управління ризиком.	
1.4. Механізми державного регулювання страхової діяльності в Україні. Суть державного регулювання страхової діяльності. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: її функції та права. Ліцензування страхової діяльності.	
1.5. Правова природа та особливості укладення договору страхування. Страховий поліс: поняття та зміст. Основні правила та умови страхування у країнах Європейського Союзу. Відповідальність за порушення страхового договору згідно Законів України. Страхова оцінка майна підприємства; умови та особливості.	2
1.6. Страхові організації. Порядок створення, реорганізації і ліквідації страховика. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ). Моторне (транспортне) страхове бюро України. Товариства взаємного страхування. Представництва та філії страховика – функціонування та сфера дії. Ліквідація страхової компанії: умови та процедура.	2
Разом за змістовий модуль 1	8
<i>Змістовий модуль 2. Класифікація страхування та характеристика основних видів страхування</i>	
2.1. Правове регулювання видів страхування: класифікація, перестраховання, співстраховання. Основні підходи до класифікації страхування. Системи страхування та франшизи. Умови та особливості перестраховання та співстраховання. Перестраховання та співстраховання: яскраві приклади з практики страхування в Україні. Закордонний досвід у сфері співстраховання та перестраховання.	

2.2. Добровільне та обов'язкове страхування: правові засади і сфери застосування. Система добровільного страхування в країнах Європейського Союзу. Система обов'язкового страхування в країнах Європейського Союзу.	2
2.3. Особисте страхування: зміст, види та порядок реалізації. Страхування життя: особливості функціонування в Україні. Страхування здоров'я: досвід Сполучених Штатів Америки. Медичне страхування в Україні та Європейському Союзі. Страхова медицина в Україні: міфи і реалії.	2
2.4. Майнове страхування: предмет, правове регулювання, особливості договорів. Страхування майна на випадок вогню та стихійного лиха в країнах Європейського Союзу. Страхування майна фізичної особи на випадок крадіжки. Особливості страхування майна фізичних осіб в країнах Європейського Союзу.	2
2.5. Страхування відповідальності: правові підстави та умови здійснення. Страхування цивільно- правової відповідальності власників транспортних засобів в Україні. Страхування відповідальності в комерційній сфері в Україні. Досвід Сполучених Штатів Америки у страхуванні відповідальності.	
Разом за змістовий модуль 2	6
Всього	14

6.2. Теми практичних занять

Тема і зміст практичного заняття	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади страхового права	
1.1. Страхове право України: поняття, завдання і принципи. Основні принципи страхування, на яких воно базується . Характеристика страхових фондів, які можуть створюватися.	2
1.2. Правова природа та класифікація суб'єктів і об'єктів страхових правовідносин. Основні права та обов'язки страховиків і страхувальників. Характеристика об'єктів страхування. Страховий інтерес: поняття та особливості. Страхові правовідносини: основні функції, специфічні риси та ознаки.	2
1.3. Правова характеристика страхового ризику та страхового випадку. Поняття та економічна суть страхових ризиків. Страховий випадок. Класифікація ризиків у страхуванні. Управління страховими ризиками: методи оцінки страхових ризиків та характеристика основних етапів управління ризиком.	2
1.4. Механізми державного регулювання страхової діяльності в Україні. Суть державного регулювання страхової діяльності. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: її функції та права. Ліцензування страхової діяльності.	2

1.5. Правова природа та особливості укладення договору страхування. Страховий поліс: поняття та зміст. Основні правила та умови страхування у країнах Європейського Союзу. Відповідальність за порушення страхового договору згідно Законів України. Страхова оцінка майна підприємства; умови та особливості.	2
1.6. Страхові організації. Порядок створення, реорганізації і ліквідації страховика. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). Моторне (транспортне) страхове бюро України. Товариства взаємного страхування. Представництва та філії страховика – функціонування та сфера дії. Ліквідація страхової компанії: умови та процедура.	2
Разом за змістовий модуль 1	12
Змістовий модуль 2. Класифікація страхування та характеристика основних видів страхування	
2.1. Правове регулювання видів страхування: класифікація, перестраховання, співстраховання. Основні підходи до класифікації страхування. Системи страхування та франшизи. Умови та особливості перестраховання та співстраховання. Перестраховання та співстраховання: яскраві приклади з практики страхування в Україні. Закордонний досвід у сфері співстраховання та перестраховання.	2
2.2. Добровільне та обов'язкове страхування: правові засади і сфери застосування. Система добровільного страхування в країнах Європейського Союзу. Система обов'язкового страхування в країнах Європейського Союзу.	2
2.3. Особисте страхування: зміст, види та порядок реалізації. Страхування життя: особливості функціонування в Україні. Страхування здоров'я: досвід Сполучених Штатів Америки. Медичне страхування в Україні та Європейському Союзі. Страхова медицина в Україні: міфи і реальність.	4
2.4. Майнове страхування: предмет, правове регулювання, особливості договорів. Страхування майна на випадок вогню та стихійного лиха в країнах Європейського Союзу. Страхування майна фізичної особи на випадок крадіжки. Особливості страхування майна фізичних осіб в країнах Європейського Союзу.	4
2.5. Страхування відповідальності: правові підстави та умови здійснення. Страхування цивільно- правової відповідальності власників транспортних засобів в Україні. Страхування відповідальності в комерційній сфері в Україні. Досвід Сполучених Штатів Америки у страхуванні відповідальності.	4
Разом за змістовий модуль 2	16
Всього	28

6.3. Самостійна робота

Теми для самостійної роботи	К-ть годи н
<p>Завдання для студентів у групі:</p> <p>1."Закон у фокусі": аналіз Закону України "Про страхування" . Завдання:Проаналізуйте структуру та зміст чинного Закону України «Про страхування». Визначте:ключові поняття (страховик, страхувальник, страховий ризик тощо); види страхування (обов'язкове/добровільне); обов'язки сторін договору. Презентація результатів: Кожна група коротко презентує один розділ закону з поясненням його значення для страхового ринку.</p> <p>2."Юридичне читання": аналіз норм Цивільного кодексу України Завдання: Опрацюйте главу 67 Цивільного кодексу України «Страхування». Визначте: які положення ЦКУ дублюють або уточнюють Закон «Про страхування»; які особливості регулювання договорів страхування в ЦКУ. Обговорення: Порівняйте, чи є суперечності між нормами ЦКУ та спеціальним законом.</p> <p>3."Аналіз судової практики": кейси страхових спорів Завдання: Знайдіть у відкритому доступі судові рішення щодо страхового спору (наприклад, в Єдиному державному реєстрі судових рішень). Розберіть: предмет спору; правові аргументи сторін; позицію суду. Обговорення: Яке значення має це рішення для тлумачення норм страхового права?</p>	12
<p>Обговоріть в групі та дайте відповідь на питання: Які види страхування доступні населенню? Які проблеми та виклики постають перед системою медичного страхування? Як рівень доходів громадян та інші соціально-економічні фактори впливають на доступність медичного страхування?</p>	6
<p>Напишіть хто може бути суб'єктом страхування? Які права та обов'язки мають страховики, страхувальники та застраховані особи? Які особливості відносин виникають між суб'єктами страхування під час укладання, виконання та припинення договору страхування?</p>	10
<p><i>Дослідницькі завдання:</i> Які підходи до страхування життя використовуються в інших країнах (наприклад, у США чи країнах ЄС)? Які елементи зарубіжного досвіду могли б бути корисними для розвитку страхування життя в Україні?</p>	10
<p>Дайте розгорнуті відповіді на питання: Поясніть тенденції розвитку страхового ринку України в умовах війни. Які є загрози та ризики фінансової безпеки страхового ринку України в умовах війни?</p>	14
<p><i>Написати есе на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль страхового права у захисті населення під час війни: виклики та перспективи в Україні. 2. Добровільне медичне страхування в Україні: правові прогалини та можливості розвитку. 3. Вплив кліматичних змін на розвиток аграрного страхування: правовий аспект 4. Страхування життя військовослужбовців: етичні та правові дилеми 5. Страхування кіберризиків: чи готове українське законодавство до цифрової 	8

<p>епохи?</p> <p>6. Обов'язкове страхування відповідальності власників транспортних засобів: як підвищити ефективність правозастосування?</p> <p>7. Реформа ринку страхових послуг в Україні: новий Закон «Про страхування» і євроінтеграційний вектор.</p>	
<p><i>Практичне (кейсове) завдання</i></p> <p>Кейс №1: Виплата страхового відшкодування після ДТП Умова: Громадянин Іваненко Петро застрахував свій автомобіль за полісом ОСЦПВ. Унаслідок ДТП, яке відбулося з його вини, було пошкоджено автомобіль потерпілого — громадянина Бондаря. Страхова компанія відмовила у повній виплаті, посилаючись на недійсність договору через нібито несвоєчасну сплату страхової премії. <i>Завдання для студента:</i> Проаналізуйте ситуацію з правової точки зору. Чи є підстави для відмови у виплаті відшкодування? Які правові наслідки має невчасна оплата страхового платежу? Чи має право потерпілий Бондар отримати компенсацію напряму від страховика або в судовому порядку? Складіть правовий висновок із посиланням на законодавство.</p> <p>Кейс №2: Страхування життя під час воєнного стану Умова: Громадянка Олена уклала договір страхування життя, в якому одним із винятків із покриття було зазначено: «втрата життя внаслідок участі у воєнних діях». Через пів року її чоловік загинув під час ракетного удару по цивільному об'єкту в місті, де не було активних бойових дій. Страхова компанія відмовила у виплаті, посилаючись на виключення «війна».</p> <p><i>Завдання для студента:</i></p> <p>Оцініть правомірність дій страховика. Як розмежовуються цивільні жертви війни та участь у воєнних діях з юридичної точки зору? Якими нормами можна обґрунтувати позицію сторін? Складіть рекомендації для судового захисту прав спадкоємиці.</p>	18
Всього	78

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ (*4 год.).

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни «Страхове право» застосовуються такі методи: практично-кейсовий метод – аналіз і розв’язання конкретних правових ситуацій, кейсів та судової практики у сфері страхування для формування у студентів уміння застосовувати теоретичні знання на практиці; дискусійно-проблемний метод – організація обговорень, дебатів і проблемних питань (зокрема, з актуальних проблем розвитку страхового ринку України та міжнародної практики), що сприяє розвитку критичного мислення та професійної правової аргументації; метод змішаного навчання (blended learning) – поєднання очних занять з онлайн-компонентами (платформи Moodle, Google Classroom тощо), що дозволяє гнучко організувати навчальний процес, забезпечити індивідуальний темп засвоєння матеріалу та розширити доступ студентів до інтерактивних ресурсів.

Навчання гармонійно поєднує теоретичну й практичну складові (лекційні й практичні заняття). Передбачено, що всі форми організації навчання є практико зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб’єктно-суб’єктну взаємодію. Тому під час їх проведення використовуються елементи і прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу, колаборативного навчання, медіаосвіти тощо.

****В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв’язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.*

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає *поточне, тематичне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль (усього 2).

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти;
- виконання творчих завдань на основі перегляду медіатекстів (лекцій іноземною мовою) з теми обговорення тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп’ютерне чи на паперових носіях) та виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється після кожного контрольного заходу.

По завершенню семестру –залік.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проекти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проектів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проектів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відеолекції іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний Кодекс України: Відомості Верховної Ради України, 2003, № 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про страхування. Закон України. Відомості Верховної Ради України, 2023, № 12-13, ст. 28 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Відомості Верховної Ради, 2024, № 37, 38, ст. 238.
5. Кульчій О. О. Судовий захист учасників відносин страхування цивільно-правової відповідальності автовласників у контексті гармонізації законодавства України та ЄС. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 12. URL: http://www.lsej.org.ua/12_2024/12_2024.pdf
6. Страхування в Україні. Актуальне законодавство та судова практика. – Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 420 с.
7. Мельник В., Волкова В. Функціонування страхового ринку України: нові виклики та загрози. Галицький економічний вісник. 2023. Т. 84. № 5. С. 71-80.
8. Федішин М. П. Страхові послуги: у схемах і таблицях. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2023. 208 с
9. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні: навч.-метод. посібник / Є. О. Харитонов та ін. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с
10. Кульчій О. О. Судовий захист учасників відносин страхування цивільно-правової відповідальності автовласників у контексті гармонізації законодавства України та ЄС. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 12. URL: http://www.lsej.org.ua/12_2024/12_2024.pdf
11. Мачуська І. Б., Кондратенко К. Правове регулювання страхових відносин в умовах воєнного стану дія форс-мажорних обставин. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 2. С. 110-114.
12. Методичні вказівки для організації аудиторної та позааудиторної роботи з навчальної дисципліни "Страхове право" для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 "Право"/ укл. О.Г. Мельник. Біла Церква: БНАУ, 2021. 48 с.
13. Тимощук О. Г. Запобігання страховому шахрайству в ЄС: антикорупційні механізми та їх застосування в національних системах страхування. Місцеве

самоврядування: вітчизняний і європейський досвід: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (ПДАУ, 27 лютого 2025 р.). Полтава, 2025. С.146-149.

14. Тимощук О. Г. Вплив корупційних схем на регулювання страхових виплат у випадках страхового шахрайства. From Ideas to Solutions: Innovations in Science and Technology: Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference (London, February 17-19, 2025). London, United Kingdom, 2025. P. 54-55.

15. Тимощук О. Г. Впровадження сучасних механізмів страхування в системі місцевого самоврядування в умовах воєнного стану: правові аспекти та європейський досвід. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 2. С. 79-81. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/17>